

BOZUE UDALTALDE 21

**Tokiko Agenda 21. Altzo. Ekintza Plana.
Behin-behineko Ekintza Plana**

Izenburua / Título:	Tokiko Agenda 21. Altzo. Behin-behineko Ekintza Plana			
Egileak / Autores:	Oinarrizko Lantaldea: Amaia Aramendi (Tokiko Agenda 21eko Teknikaria, Tolomendi), Miren Askasibar (Paisaia, S.L.), Onintza Andrés (Paisaia, S.L.).			
Hartzaileak / Destinatarios:	Altzoko Udala			
Edizio data / Fecha de edición:	2007ko urriaren 9a			
Itzulpena / Traducción				
Orriak / Páginas:	21			
Bertsioa / Versión:				
Erreferentzia / Referencia:				
Proiektuaren hasierako data / Fecha de comienzo del proyecto:	2006ko otsailaren 20a			
Iraupena / Duración:				
Bertsioen historia / Historial de las versiones:	Bertsioa / Versión	Data / Fecha	Ekintza / Acción	Oharrak / Notas

SARRERA

Udalak zuzenduta eta lagunduta, Diagnostikoan herritarren iritziak jaso dira elkarrizketen eta inkestaren bidez, eta iritzi hauek datu objektiboekin osatu dira. Horrela, Diagnostikoaren ondorioak landu ahal izan dira, atal bakoitzaren bukaeran dauden interpretazioetan jasota geratu direnak.

Orain, herritarren ekarpenek eta datu objektiboek azaleratu dituzten nahi, gabezi eta arazoei konponbideak bilatzeko ordua iritsi da. Prozesuaren fase honetan Ekintza Plana osatuko dugu, Diagnostikoan agertu diren gaien inguruan udalak eta herritarrek beren buruei jarriko dizkieten "etxekolanak", hain zuzen ere.

Horretarako, lehendabizi, Diagnostikoaren ondorioetatik abiatuz, herriaren norabidea hurrengo urteetan zuzenduko duten helburu batzuk finkatuko ditugu. Helburuak Lerro Estrategikoetan kondentsatuko ditugu, eta Lerro Estrategiko bakoitza Programen bidez garatuko dugu. Azkenik, Altzok bere buruari markatu dizkion erronkei erantzungo dieten Ekintzak definitu, eta dagokien Lerro Estrategiko eta Programan kokatuko ditugu.

LERRO ESTRATEGIKOEN ZERRENDA

- LE1. Etxebizitza, oinarrizko zerbitzuak eta bizi kalitatea bermatu.
- LE2. Herritarren mugikortasun beharrak iraunkortasun irizpideekin ase.
- LE3. Ur/energia/hondakin zerbitzuak hobetu.
- LE4. Udalerriko ekonomiaren sustapena eta dibertsifikazioa lortu.
- LE5. Baserri bizitza mantendu eta suspertu, naturaren, paisaiaren, ondare kulturalaren eta herri nortasunaren mantenuan duen garrantziarekin uztartuz.
- LE6. Natur baliabideak eta ondarea zaindu.
- LE7. Udalerriko jarduera ekonomikoen ingurumen eragina murriztu.
- LE8. Udalerrian hirigintzako plangintza eta araudia iraunkortasun irizpideekin landu
- LE9. Udal kudeaketa hobetu eta herri-kohesioa sustatu.

HELBURUAK

LE1. Etxebizitza, oinarrizko zerbitzuak eta bizi kalitatea bermatu

BIZTANLERIA

- Biztanle kopuruaren berreskuratze erritmoa mantendu.
- Herriko gazteak herritik joan ez daitezen lortu.
- Biztanleriaren berpizkunde biologikoa azken urteetako erritmo berean mantendu.
- Lo-herri bihurtzea ekidin.

ETXE BIZITZA

- Herriak zenbat eta nola hazi behar duen herritarren nahietara egokitu.
- Udalak duen lursail kopuru baxuak udalaren etxebizitza politika baldintzatzea saihestu.
- Baserri hutsak etxebizitza bihurtzea sustatu.

OINARRIZKO ZERBITZUAK ETA TURISMOA

- Herritarren bizi kalitatea hobetu eta, aldi berean, ekonomikoki bideragarriak diren oinarrizko zerbitzuak bultzatu.
- Auzoek herrigunearen aldean dituzten gabeziak gainditu.

HEZKUNTZA

- Hezkuntza zerbitzuen hornidurak (jangela, haurtzaindegia, eskolaz kanpoko ekintzak...) herritarren beharretara egokitu.
- Eskola berrian haurtzaindegia izatea lortu.

OSASUNA

- Egungo osasun zerbitzua herritarren beharretara egokitu.

GIZARTE ZERBITZUAK

- Gizarte zerbitzuen inguruko informazio herritar guztiei banatzen jarraitu.
- Gizarte zerbitzuak herritarren beharretara egokitu.

KULTUR ONDAREA, ETA KULTUR, KIROL ETA AISIALDIRAKO EKIPAMENDUA ETA JARDUERAK

- Gazteek beraien beharretara egokitutako lokala izatea lortu.
- Kultur eta aisialdirako ekipamendua herritarren beharretara egokitu.
- Kultur eta aisialdirako eskaintza herritarren beharretara egokitu.
- Kirol eskakizunak herritarren beharretara egokitu.
- Egungo euskararen erabilera eta kalitatea mantendu.

GIZABIDE BALOREAK

- Gizabide baloreak errespetatu.

LE2. Herritarren mugikortasun beharrak iraunkortasun irizpideekin ase.**MUGIKORTASUNA ETA GARRAIOA**

- Herri bideak berreskuratu.
- Oinezko bideak garbi eta egoera onean mantendu.
- Plazan aparkatzeko ohiturari aurre egin.
- Plaza zeharkatzen duen errepidea desbideratu.
- Errepideetan arrisku egoerak saihestu.
- Udalerri barruko irisgarritasuna hobetu.

LE3. Ur/Energia/Hondakin zerbitzuak hobetu.**URA**

- Ur hornidura egokia ziurtatu.
- Ur kontsumo eraginkorra sustatu.
- Ur saneamendu egokia ziurtatu.

ENERGIA

- Energia hornidura egokia ziurtatu.
- Eraginkortasun energetikoa eta energia iturri berriztagarriak sustatu herrian eta udal eraikinetan.

HONDAKINAK

- Hondakinen ekoizpen tasa txikitzea eta birziklapen tasa handitzea sustatu.
- Hondakinen kudeaketa sistema hobetu.
- Kutsatuta egon daitezkeen lurzoruak berreskuratu.
- Nekazaritza eta abeltzaintzako hondakinen kudeaketa egokia ziurtatu.
- Hondakinen kudeaketa egokiaren inguruko informazioa helarazi herritarrei.

LE4. Udalerriko ekonomiaren sustapena eta dibertsifikazioa lortu**JARDUERA EKONOMIKOA**

- Ekonomia sustatu eta dibertsifikazioa lortu.

LE5. Baserri bizitza mantendu eta suspertu, naturaren, paisaiaren, ondare kulturalaren eta herri nortasunaren mantenuan duen garrantziarekin uztartuz**NEKAZAL LURRAK**

- Nekazal lurak babestu.

BASERRIAREN EKONOMIA

- Lehen sektorea indartu.
- Belaunaldien ordezkapena eta baserritar gazteen ezarpena bultzatu.
- Labeldun produktuak/ produktu ekologikoak/ kalitatearekin lorturiko ziurtagiridun produktuen ekoizpena bultzatu.

BASERRITARREN BIZI BALDINTZAK

- Baserrietan bizi diren pertsonen bizi baldintzak hobetu.

NEKAZARITZA, KULTURA ETA PAISAIA

- Baserritarren lanak errekonozimendua izatea lortu.
- Nekazaritza eta abeltzaintzak herriaren paisaiaren eta nortasunaren mantenuan duen eragina baloratua izatea lortu.
- Paisaiaren kalitatea mantendu.
- Bertako landare espezieen presentzia indartu.

LE6. Natur baliabideak eta ondarea zaindu.**NATUR BALIABIDEAK ETA ONDAREA**

- Natur baliabideak eta ondarea mantendu.
- Natur baliabideak eta ondarea ezagutzera eman.

LE7. Udalerriko jarduera ekonomikoen ingurumen eragina murriztu

BASO USTIAPENAK

- Basoak garbi mantentzea daitezela sustatu.
- Baso-berritzeetan landareen aniztasuna lortu.
- Zertifikatutako basoak bultzatu.
- Baso ustiapenek eragin ditzaketen kalteak saihestu.

INDUSTRIA

- Enpresek sortzen dituzten ingurumen inpaktuen kontrola eta jarraipena burutu.
- Enpresen ingurumen zertifikazioak bultzatu.

LE8. Udalerrian hirigintzako plangintza eta araudia iraunkortasun irizpideekin landu

LURZORUAREN KALIFIKAZIO ETA KLASIFIKAZIOA

- Lurzoru hiritarrezinak udalerrian duen hedapena mantendu.

LE9. Udal kudeaketa hobetu eta herri kohesioa sustatu

ARRISKUEN KUDEAKETA

- Arriskuen udal kudeaketa hobetu.
- Suteen aurreko prebentzioa eta baliabideak indartu.

UDAL KUDEAKETA OROKORRA

- Udal kudeaketa orokorra hobetu.

UDAL INGURUMEN KUDEAKETA

- Iraunkortasun irizpideak udal kudeaketan txertatu.

UDAL ONDAREAREN KUDEATETA

- Udal ondarearen kudeaketa hobetu.

HERRITARREN ETA UDALAREN ARTEKO KOMUNIKAZIOA

- Herritarren eta udalaren arteko komunikazioa hobetuko duten bideak landu.

PARTE-HARTZEA ETA HERRI GIROA

- Antolatzen diren ekintzetan izaten den parte-hartzea mantendu eta ahal den neurrian hobetu.
- Herri giroa mantendu.
- Kanpotik herrira bizitzera datozenen integrazioa bultzatzen jarraitu.

EKINTZA PLANA

LE1. Etxebizitza, oinarrizko zerbitzuak eta bizi kalitatea bermatu

P.1.1. UDALERRIAN DAUDEN BEHARREN ARABERAKO ETXEBIZITZA POLITIKA GARATZEKO PROGRAMA.

E.1.1.1. Herritarrek etorkizunera begira herriak zenbat eta nola hazi behar duen hausnartzeko/eztabaidatzeko eta etxebizitzaren itxura finkatzeko moduak bilatu.

E.1.1.1.1. Altzo Muinon ez ezik, auzoetan ere etxebizitzak eraikitzeak aukera aztertu.

E.1.1.2. Etxe berriak egitean, lehentasuna herritarrei ematen jarraitu.

E.1.1.2.1. Etxe berriak batez ere beharra duten taldeei, hau da, gazteei, familia duten pertsonen, eta adinduei zuzentzeko moduak bilatu.

E.1.1.2.2. Kanpoko jendeak etxe edo baserri hutsak hartzearen aukera jorratzeko moduak bilatu.

E.1.1.3. Baserriak etxebizitza bezala mantentzearen aldeko moduak

P.1.2. UDALERRIAN DAUDEN BEHARREN ARABERAKO OINARRIZKO ZERBITZUAK LANTZEKO PROGRAMA.

E.1.2.1. Herrian edozein zerbitzu jarri aurretik errentagarria eta bideragarria den aztertu (udalak, bilera irekia, inkesta...).

E.1.2.1.1. Janari denda baten beharra dagoen edo ez aztertu.

E.1.2.2. Auzoetan ere Altzon Muinon ezarritako beste zerbitzu batzuk jarri (gas naturala, zuntz optikoa, birziklatzeko edukiontzia, farolak...).

E.1.2.3. Herriko sarreran zuntz optikoa jarri.

E.1.2.4. Amankomunak izan daitezkeen zerbitzuak sustatu. (Tolosaldea Garatzenen ekarpena)

P.1.3. UDALERRIAN DAUDEN BEHARREN ARABERA, HEZKUNTZA ZERBITZUAK SORTU ETA GARATZEKO PROGRAMA.

P.1.4. UDALERRIKO OSASUN ETA GIZARTE ZERBITZUETAKO BALDINTZAK BEHARREI EGOKITU ETA GARATZEKO PROGRAMA.

E.1.4.1. Udaletxean haurrek erabiltzen duten gela libre geldituko denez mediku zerbitzua berreskuratzeko beharra dagoen edo ez aztertu (udalak, bilera irekia, inkesta...).

E.1.4.2. Herrian eguneko zentro batean beharra dagoen edo ez aztertu.

E.1.4.3. Herriko nagusiek osasun arreta etxean izan dezatela lortu.

E.1.4.4. Gizarte zerbitzuetako batzorde bat sortu.

E.1.4.5. Gaur egun gizarte zerbitzuek eskaintza dituzten zerbitzuei buruzko informazio eskaintzen jarraitu.

E.1.4.6. Gizarte zerbitzuen arloan zerbitzu komunitarioa eskaintzeko hitzaldiak eta saioak antolatu.

E.1.4.7. Urtero antolatzen den jubilatuta eguna mantendu.

E.1.4.8. Zonaldeko larrialdiko pisuaren beharra eta erabileraren inguruko azterketa burutu.

P.1.5. UDALERRIKO BEHARRETARA EGOKITUTAKO AISIALDIA, KULTURA ETA KIROL ZERBITZUAK ESKAINTZEKO PROGRAMA.

E.1.5.1. Nagusientzako jarduera edo ekintza desberdinak antolatu

E.1.5.2. Udalak eraikin bat erosteko (eguneko zentroa, mediku kontsulta, aisialdiari lotutako ekintzak... aurrera eramateko) dagokion erakundeari dirulaguntza eskatu.

E.1.5.3. Merenderoa abandonatuta ez gelditzeko moduak bilatu.

E.1.5.4. Atsedeen toki bat edo beste egiteko aukerak aztertu.

E.1.5.5. Udaletxean batzar gela multimedia gela bezala ere erabili.

E.1.5.6. Gazteen beharretara egokitutako lokala jartzeko aukera dagoen aztertu.

E.1.5.7. Kiroldegi bat jartzearen beharra aztertu (udalak, bilera irekia, inkesta...).

E.1.5.8. Frontoian dutxak jartzeko proiektua landu.

E.1.5.9. Udalerrian kultur ekintza desberdinak bultzatzeko teknikaria mantendu.

E.1.5.10. Udalerrian kultur ekintza desberdinak aurrera eramateko dinamizatzailea mantendu.

E.1.5.11. Igerileku bat jartzea aztertu.

E.1.5.12. Kanpoko herrietako kultur eta kirol ekintzetan parte hartu nahi dutenentzako dauden dirulaguntzak jasotzen dituen ordenantza aldatu.

E.5.1.13. Altzoko bazterrak ezagutzeko noizean behin mendi irteera bat antolatu.

P.1.6. UDALERRIAN HIZKUNTZEN BIZIKIDETASUNA BERMATZEKO PROGRAMA.

E.1.6.1. Hizkuntzak ikasi nahi dituenarentzat dirulaguntzak mantendu.

E.1.6.1.1. Euskarako ikastaroa gainditzen duenari ematen zaizkion dirulaguntzak gehitzeko ordenantza aldatu.

E.1.6.2. Gertuen dauden euskaltegien inguruko informazioa banatzen jarraitu: prezioak, ordutegiak, mailak...

P.1.7. UDALERRIAN BIZIKIDETASUNA BERMATZEKO PROGRAMA.

E.1.7.1. Ehiztariak etxe inguruetan tiroka ez ibiltzeko moduak bilatu.

E.1.7.2. Txakurrak aske ez ibiltzeko moduak bilatu.

LE2. Herritarren mugikortasun beharrak iraunkortasun irizpideekin ase.

P.2.1. BIDE SAREA HOBETZEKO PROGRAMA.

E.2.1.1. Errepide sarea apurtzen utzi gabe mantentze lanak egin.

E.2.1.2. Altzo Muiño eta Altzo azpiko errepidea zabaltzeko Foru Aldundiarekin harremanetan jarri.

E.2.1.3. Foru Aldundiak eskumena duen plazatik igarotzen den errepidean abiadura murrizteko sistema eraginkorragoak ezarri.

E.2.1.4. Frontoiko bide berrian seinaleak jarri ibilgailuen abiadura murrizteko.

E.2.1.5. Errotako bidegurutzean eta Altzo Azpin harrobira doan bidea seinaleztatzeko beharra dagoen jakiteko Altzoko Harrobiarekin harremanetan jarri.

E.2.1.6. Aparkaleku gehiago jarri.

E.2.1.7. Amezketatik Arinatera doan bidean konponketak egin. (Enirio- Aralarko Mankomunitatearen ekarpena).

E.2.1.8. Larraitzetik Txindokira doan oinezko bidean konponketak egin. (Enirio- Aralarko Mankomunitatearen ekarpena).

E.2.1.9. Amezketatik Minetara doan oinezko bidean konponketak egin. (Enirio- Aralarko Mankomunitatearen ekarpena).

P.2.2. AUTOMOBILAREN ERABILERA ARRAZIONALA BULTZATZEKO PROGRAMA.

E.2.2.1. Mugikortasunaren inguruan heziketa kanpainak burutu.

E.2.2.2. Inguruko herrietara oinez joateko lasterbideak berreskuratu.

E.2.2.3. Herri barruko ibilbideak seinaleztatu.

E.2.2.4. Plazan ez aparkatzeko, debekuaz gain, oztopo fisikoak jarri.

E.2.2.5. Eskolako garraioen zerbitzuaren esfortzua udalak bakarrik gain ez hartzeko bideak bilatu.

P.2.3. GARRAIO PUBLIKOA HOBETU ETA BERONEN ERABILERA SUSTATZEKO PROGRAMA

E.2.3.1. Garraio publikoaren maiztasuna areagotu eta herritarren beharretara egokitzeko moduak bilatu.

E.2.3.2. Garraio publikoaren erabilera sustatzeko moduak bilatu.

P.2.4. UDALERRIAREN IRISGARRITASUNA BERMATZEKO PROGRAMA.

E.2.4.1. Elurra kentzeko makina bat edukitzea edo pala erostea aztertu.

E.4.2.2. Izozteak ekiditeko udalak herritarren eskura gatza jartzearen zerbitzua mantendu.

LE3. Ur/Energia/Hondakin zerbitzuak hobetu.**P.3.1. UR HORNIKUNTZA ETA ARAZKETA SISTEMAK HOBETU ETA UR KONTSUMOA MURRIZTU ETA ERABILERA ERAGINKORRA BULTZATZEKO PROGRAMA.**

E.3.1.1. Altzok urarekin dituen arazoak kontatutan izanda, aurreikuspenak egin.

E.3.1.2. Ura aurrezteko neurriak bilatu.

E.3.1.2.1. Ur eskasia dagoenean, ura lorategiak eta baratzeak ureztatzen ez erabiltzeko moduak bilatu.

E.3.1.3. Herriguneko saneamendua egokitzeko jarraipena egin Ur Kontsortzioari.

E.3.1.4. Aralarko ur baliabideak, iturburuak zaindu. (Enirio- Aralarko Mankomunitatearen ekarpena)

P.3.2. ENERGIA HORNIKUNTZA SISTEMA HOBETZEKO PROGRAMA.

E.3.2.1. Elurtea dagoenean propanoa iristeko arazoak saihesteko moduak bilatu.

P.3.3. ENERGIAREN KONTSUMO ERAGINKORRA ETA ENERGIA BERRIZTAGARRIAK SUSTATZEKO PROGRAMA.

E.3.3.1. Energia berriztagarriak erabiltzeko laguntzak emateko moduak aztertu.

E.3.3.2. Eskolan energia berriztagarriak jartzeko aukerak aztertu.

E.3.3.3. Lehengo sektorearen baitan energia berriztagarrien garatzea lagundu. (Tolomendiren ekarpena)

P.3.4. HIRI HONDAKINEN EKOIZPENA MURRIZTU ETA KUDEAKETA HOBETZEKO PROGRAMA.

E.3.4.1. Herritarrak konpostagailua gehiago erabiltzeko moduak bilatu (kanpainak...).

E.3.4.2. Hondakinen inguruan kontzientziazioa bultzatzeko neurriak bilatu (kanpainak...).

E.3.4.2.1. Lorategietako belarra moztu ondoren ongarri bezala erabiltzeko herritarrak kontzientziatu (kanpainak...).

E.3.4.3. Mankomunitateari edukiontzi eta zaborrontzien kopurua gehitzeko eskaera egin beharren arabera.

E.3.4.3.1. Beharra dagoen tokietan birziklatzeko edukiontziak jartzeko eskaera egin Mankomunitateari.

E.3.4.4. Posible den tokietan sailkatutako lurpeko zakarrontziak jartzea aztertu.

E.3.4.5. Tolosaldean zabor bilketa amankomunatua martxan jarri. (Tolosaldeako Zaborren Mankomunitatearen ekarpena)

E.3.4.6. Arroparen bilketa eta etxeko olio eta hondakin arriskutsuen bilketa ibiltariak mantendu. (Tolosaldeako Zaborren Mankomunitatearen ekarpena)

E.3.4.7. Enpresetako hondakin arriskutsuen kudeaketarako Gipuzkoako Merkataritza Bazkundearekin Mankomunitateak duen hitzarmena mantendu. (Tolosaldeako Zaborren Mankomunitatearen ekarpena)

E.3.4.8. Eskualdean bigarren garbigunea ireki, Tolosako San Blasen. (Tolosaldeako Zaborren Mankomunitatearen ekarpena)

E.3.4.9. Altzari zaharren eta tresna ezberdinen bilketa zerbitzua martxan jarri. (Tolosaldeako Zaborren Mankomunitatearen ekarpena)

E.3.4.10. Herritarrek konpostagailua etxean izatea sustatu. (Tolosaldeako Zaborren Mankomunitatearen ekarpena)

E.3.4.11. Purinaren, baserrietako zabor arriskutsuen... kudeaketa iraunkor bat egiteko egiturak eta baliabideak bultzatu. (Tolomendiren ekarpena)

P.3.5. LEHEN SEKTOREKO HONDAKINEN KUDEAKETA HOBETZEKO PROGRAMA.

E.3.5.1. Aralarko Parkean artzainei zuzenduta izan diren sentsibilizazio kanpainak burutzen jarraitu. (Enirio- Aralarko Mankomunitatearen ekarpena)

E.3.5.2. Purinaren, baserrietako zabor arriskutsuen... kudeaketa iraunkor bat egiteko egiturak eta baliabideak bultzatu. (Tolomendiren ekarpena)

LE4. Udalerriko ekonomiaren sustapena eta dibertsifikazioa lortu

P.4.1. EKONOMIAREN SUSTAPENA ETA DIBERTSIFIKAZIOA BULTZATZEKO PROGRAMA.

E.4.1.1. Herrian lanpostu berriak sortzeko moduak bilatu.

E.4.1.2. Herrian zerbitzuen sektoreko jarduera ekonomikoko enpresak sustatu. (Tolosaldea Garatzenen ekarpena)

E.4.1.3. Herrian hutsik dauden enpresen azpiegiturak erabiltzen direla bermatu. (Tolosaldea Garatzenen ekarpena)

E.4.1.4 Ekimen berritzaileak erakarri landa eremura eta hauek jasotzeko guneak prestatu. (Tolomendiren ekarpena)

LE5. Baserri bizitza mantendu eta suspertu, naturaren, paisaiaren, ondare kulturalaren eta herri nortasunaren mantenuan duen garrantziarekin uztartuz**P.5.1. NEKAZAL LURRAK BABESTEKO PROGRAMA.**

E.5.1.1. Aralarko parkean larretarako antolatutako eremuak babesten jarraitu antolaketa zuzen baten bidez. (Enirio- Aralarko Mankomunitatearen ekarpena)

E.5.1.2. Nekazaritza ekologikoa bereziki bultzatu. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.1.3. Landa lurak lege eraginkorrez babestu (Lurraldearen Zatikako Planak, Arau Subsidiario...) (Tolomendiren ekarpena)

E.5.1.4. Lur bankuak sortu, horretarako lurra erosi, alokatu eta kudeatuko duen erakunde bat sortuz. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.1.5. Agroaldean garapena indartu eta gestio modu egokiak garatu. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.1.6. Nekazaritzako lur galerak konpentsatzeko protokoloak zehaztu. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.1.7. Administrazioak inplikatu beren gestio planean dauden landa lurak nekazaritzarako bideratu ditzaten. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.1.8. Erabili gabeko edo abandonatutako lurak nekazaritzarako bideratzeko neurriak martxan jarri. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.1.9. Lurrari lotutako nekazaritza lehenetsi. (Tolomendiren ekarpena)

P.5.2. BASERRIAREN EKONOMIA SUSPERTZEKO PROGRAMA.

E.5.2.1. Belaunaldi berriak bermatzeko moduak bilatu.

E.5.2.2. Tipula Altzoko produktu bilakatzeko moduak bilatu.

E.5.2.3. Sektorearen ikuspegia hobetu, ospea handitu, erakargarriagoa izan dadin. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.2.4. Egitasmo berritzaileak ezagutzera eman. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.2.5. Nekazaritzan instalatu nahi dutenen prestakuntza praktikoa indartu, ekoizpenetan beka sistemekin, proiektuen monitoratze zuzen batekin... (Tolomendiren ekarpena)

E.5.2.6. Ekoizpenen eskualdaketa garatzeko neurri berriak aztertu, bultzatu. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.2.7. Hemen edo kanpoan gauzatzen ari diren eredu berritzaileak bildu eta zabalkundea egin. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.2.8. Ideia berriak lortzeko lan bat egin; beste herrialdeetako adibideak ezagutuz. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.2.9. Ideia berritzaileak sortzen direnerako azpiegiturak prestatu (lurrak). (Tolomendiren ekarpena)

E.5.2.10. Ingurumena, paisaia, landa kultura... nekazaritzako produktuen balio erantsi gisa erabiltzeko moduak aztertu. (Tolomendiren ekarpena)

P.5.3. BASERRITARREN BIZI BALDINTZAK HOBETZEKO PROGRAMA.

E.5.3.1. Baserriak seinaleztatu bideetan.

E.5.3.2. Aralar inguruan lan egiten duten artzainen bizi baldintzak hobetu. (Enirio- Aralarko Mankomunitatearen ekarpena)

E.5.3.3. Errentagarritasuna eta bizi kalitatea hobetzen laguntzen duten zerbitzuen garapena bultzatu. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.3.4. Makina zerbitzuen antolaketa bultzatu eta hauen kontsolidazioa bermatu. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.3.5. Ordezkapen zerbitzua eguneratzeko neurriak hartu. (Tolomendiren ekarpena)

E.5.3.6. Eraldaketa eta komertzializaketa egiturak indartzeko neurriak hartu. (Tolomendiren ekarpena)

P.5.4. BASOAK GARBI MANTENTZEKO PROGRAMA.

E.5.4.1. Udalarenak diren basoak garbi mantentzen jarraitu.

E.5.4.1. Tolosaldea Garantzenek antolatzen dituen Lorezaintza eta Mendi Garbiketako kurtsoetan ikasleek praktikak egiteko udalaren basoak uzten jarraitu.

E.5.4.2. Baso gune berriak sortze aldera Enirio- Aralarreko Egitamu Planean aipaturiko guneak baso landatu, lur azalaren oreka bat lortuz bertako espeziekin. (Enirio- Aralarko Mankomunitatearen ekarpena)

P.5.5. PAISAIA BABESTEKO PROGRAMA.

E.5.5.1. Udalerriko baso naturalak mantentzeko moduak bilatu.

E.5.5.2. Nekazaritza eta abeltzaintza jardueri dirulaguntzak bilatzen saiatu, landazabalak mantentzen jarri ditzaten.

LE6. Natur baliabideak eta ondarea zaindu.

P.6.1. NATUR BALIABIDEAK ETA ONDAREA ZAINTZEKO PROGRAMA.

E.6.1.1. Aralar Parkean dagoen ondarea ezagutarazteko asmoz argitalpenak sustatu. (Enirio- Aralarko Mankomunitatearen ekarpena).

E.6.1.2. Herritarrei Eniro- Aralarreko ekintzen berri eman. (Enirio- Aralarko Mankomunitatearen ekarpena).

E.6.1.3. Latxa ardiaren eta bertako beste zenbait espezien (Pottoka,..) presentzia sustatu Aralarko belardietan. (Enirio- Aralarko Mankomunitatearen ekarpena).

LE7. Udalerriko jarduera ekonomikoen ingurumen eragina murriztu

P.7.1. JARDUERA EKONOMIKOEK SORTZEN DITUZTEN INGURUMEN INPAKTUEN KONTROLA ETA JARRAIPENA BURUTZEKO PROGRAMA.

E.7.1.1. Amategi Aldea auzoko industriguneko proiektua bertan behera utzi (zerbait egitekotan etxeak izan daitezela).

E.7.1.2. Industria berriak eraikitze baimena eman aurretik herritarren iritzia kontutan hartzeko moduak bilatu.

E.7.1.3. Harrobiari jarraipena egiten jarraitu.

LE8. Udalerriko hirigintzaren plangintza eta araudia iraunkortasun irizpideekin landu**P.8.1. LURZORU HIRITARREZINAREN HEDAPENA MANTENTZEKO PROGRAMA.****LE9. Udal kudeaketa hobetu eta herri kohesioa sustatu****P.9.1. ARRISKUEN ANALISIA ETA KUDEAKETA HOBETZEKO PROGRAMA.****P.9.2. UDAL KUDEAKETA HOBETZEKO PROGRAMA.**

E.9.2.1. Tolosaldea Garatzenek bideratzen duen Diagnostiko Teknologikoa egiteko eskaera egin.

P.9.3. UDAL ONDAREAREN KUDEATETA HOBETZEKO PROGRAMA

E.9.3.1. Kanposantuko inguruak garbitu, zuhaitzak garbituz.

P.9.4. HERRITARREN ETA UDALAREN ARTEKO KOMUNIKAZIOA BULTZATZEKO PROGRAMA.

E.9.4.1. Udalatik egiten den komunikazioa herritarren beharretara egokitzeko moduak bilatu.

E.9.4.2. Udalak bi hilabete behin esku artean dituen proiektuen berri eman, onartutako erabakiak zeintzuk diren azalduaz eta aurreikusitako proiekturik dagoen informatuz.

E.9.4.3 Tokiko Agenda 21eko Herri Batzarrak egiten jarraitu, ekintza plana errebisatu eta eguneratzeko.

P.9.5. PARTEHARTZEA ETA HERRI-GIROA SUSTATZEKO PROGRAMA.

E.9.5.1. Jaien inguruan belaunaldi desberdinen arteko hartu-emana gehiago lantzeko moduak bilatu.